

"De sector moet verder professionaliseren"

Boann is al acht jaar sekszorgverleenster

Boann van der Zee begon acht jaar geleden als sekszorgverleenster en runt vandaag een praktijk die veel breder gaat dan seksuele diensten verlenen aan mensen met een beperking. De Zeeuwse spreekt met ervaring in Nederland én Vlaanderen, en heeft een duidelijke mening over de omkadering van de job. "De sector moet verder professionaliseren."

"Met sekszorgverlening begin je niet zomaar", zegt Boann. "Er is een behoorlijke dosis levenservaring voor nodig, wat de meeste vrouwen pas tussen hun 30ste en 40ste ontwikkelen. Zelf was ik 33 toen ik ermee begon. Met mijn diploma sociaal-pedagogisch werk op zak, maar zonder aanvullende seksuologische opleiding. Ik heb me goed kunnen handhaven in deze branche, maar evengoed had ik een cliënt kunnen *beschadigen* toen ik in het begin niet goed begeleid werd."

"Ik heb het meegemaakt dat een orthopedagoog verbonden aan de instelling de situatie verkeerd inschatte van een cliënt met een verstandelijke beperking – iemand met het emotionele niveau van een 2- à 4-jarige. Na samenspraak met de ouders van die cliënt formuleerde die orthopedagoog doelstellingen voor iemand die seksueel gezien adolescent was. Gelukkig voelde ik intuïtief aan dat het niet klopte. Stel dat ik effectief had aangestuurd op orale seks of geslachtsgemeenschap, dan had die jongeman beschadigd kunnen worden. Na die ervaring beseftte ik dat ik me verder seksuologisch moest scholen. De meeste cliënten in de sekszorgverlening hebben overigens ook nood aan seksuele voorlichting. Te vaak wordt gedacht: ze weten het wel."

Verliefde patiënt

En dus belandt Boann bij een bekommernis: het belang van scholing en omkadering, de sector van de sekszorgverlening mag nog meer professionaliseren. "Je ziet mensen met heel veel verschillende achtergronden de branche binnenkomen. Er zijn mensen uit de zorgsector, uit de sociale pedagogiek, uit de gynaecologie... zonder dat ze noodzakelijk sek-

suologisch geschoold zijn. Organisaties in Vlaanderen én Nederland zijn zelf aan het bekijken welke scholing hun mensen het best krijgen. Wie heeft welke opleiding nodig om welk soort werk te doen? Er zijn cliënten met een lichamelijke of mentale beperking, maar er zijn evengoed hoogopgeleide mensen die geen beperking hebben en wel een seksuele problematiek. Die kunnen gebaat zijn bij seksueel lichaamswerk, dat is nog iets anders dan zorgverlening. Het vergt elke keer een andere scholing en een andere aanpak."

"Ik denk dat modulair onderwijs, met deeltijdse en aanvullende opleidingen, de oplossing kan zijn. Zelf heb ik me na mijn afstuderen nog verschillende keren bijgeschoold. Zo'n vier keer per jaar zie ik ook een supervisor uit het werkveld. Overdracht (*het projecteren van gevoelens of ervaringen uit het verleden op iemand nieuw, nvdr.*) komt vaak voor in de sekszorgverlening en kan een gespreksthema zijn bij zo'n supervisor. Hoe ga je om met een cliënt die verliefd op je wordt? Het is meer regel dan uitzondering dat cliënten zich emotioneel hechten en je gaan zien als hun vriendin. Daar moet je professioneel mee omgaan."

Met haar eigen praktijk laat Boann alvast zien hoe je ook in deze sector professioneel kan werken. "Ik doe altijd een intakegesprek en vraag aan elke dienstverlener met wie ik samenwerk een Verklaring Omtrent Gedrag. Ook laat ik mezelf elke drie maanden testen, en vraag ik aan cliënten om zich bij het begin van een traject ook te laten testen op seksueel overdraagbare aandoeningen. Ik ben tot dusver geen bemiddelingsbureaus tegengekomen die dat ook vragen."

Mooie oude ziel

Net als in België valt de sekszorgverlening ook in Nederland onder de prostitutiewetgeving. "Ik vind dat een zorgelijke situatie. Ook in Nederland zou het zorgmodel door de overheid beter geregeld kunnen worden. Het zou de sector ten goede komen."

Met haar eigen praktijk, waarin ze evolueerde van sekszorgverlening naar steeds meer seksueel lichaamswerk met mensen zonder beperking, ziet Boann zichzelf doorgaan tot aan haar pensioen. Maandelijks worden een twaalfstal cliënten geholpen. "Ieder mens heeft recht op intimiteit. Emotioneel is dit werk niet belastend, zolang je je authenticiteit behoudt en het vanuit je hart doet. Ik zie niet iemand z'n lichaam, ik zie de ziel die er door schijnt. Mensen met een fysieke of mentale handicap hebben vaak een hele mooie oude ziel die als een zon door hun lichaam naar buiten schijnt." (kbz)

"Prostitutie vertrekt vanuit economisch model, wij vanuit een zorgmodel"

Aditi vzw bekommert zich om seksuele dienstverlening

Aditi vzw is de vereniging die in Vlaanderen samenwerkt met een tachtigtal seksuele dienstverleners om zo tegemoet te komen aan de honderden vragen per jaar van mensen met een beperking.

Ze zijn meer dan welkom, de mannen en vrouwen die met Aditi willen samenwerken. Maar oproepen en 'vacatures' zal je niet zien in kranten of bladen. Omdat de vereniging anders beschuldigd kan worden van pooierschap.

Het wettelijke kader rond seksuele dienstverlening is een kwestie waarmee Aditi, opgericht in 2009, al lang worstelt. "De seksuele dienstverleners die met ons samenwerken doen dat op zelfstandige basis", zegt Aditi-bezieler Steven De Weirdt. "Waren ze werknemers, dan ben ik wettelijk gezien een pooier."

Want: de Belgische wetgeving stelt tot nader order seksuele dienstverlening gelijk met prostitutie. Twee sectoren die weinig met elkaar gemeen hebben, maar waarin een derde partij naast ontvanger en verstrekker van de dienst strafbaar is. "Het is onze grootste wens dat seksuele dienstverlening uit die grijze zone weggehaald wordt", aldus De Weirdt. "Het zijn twee verschillende dingen. Prostitutie vertrekt duidelijk vanuit een economisch model, seksuele dienstverlening vanuit een zorgmodel. Door dat floue wettelijke kader is er een perceptieprobleem. Nu vragen zorginstellingen bijvoorbeeld: *Is het wel wettelijk om een seksuele dienstverlener te laten langskomen in onze instelling?*"

Voor alle duidelijkheid: het is wettelijk. En het kost de cliënt een pak minder dan de prijs die escorts aanrekenen: zelden minder dan 200 euro per uur.

Wereldprimeur

Let wel: Aditi heeft zicht op beterschap. De Weirdt: "Van het Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap hebben we al een vergunning als erkende zorgaanbieder gekregen, waardoor de zorgbehoevende op z'n minst al het overleg met ons terugbetaald kan krijgen. En verder heeft Open VLD een wetsontwerp klaar dat seksuele dienstverlening in 2018 hopelijk het gewenste wettelijke kader geeft. Als eerste land in de wereld, bij mijn weten. Het zou alleszins helpen om het perceptieprobleem op te lossen, en om ons als expertisecentrum nog steviger op de kaart te zetten." (kbz)

"Ik wil iets terugdoen voor de maatschappij, in ruil voor de chance die ik heb mogen ondervinden door een fijne man en geweldige kinderen te hebben"

"Wie door een beperking niet de mogelijkheid heeft om seksualiteit te beleven, heeft het fundamenteel menselijk recht om daar ondersteuning bij te krijgen. Vanuit die zorgvraag kan en wil ik die hulp bieden"

"Wat je terugkrijgt nadat je iemand kan geven waar hij zo naar verlangt, dat maakt dat ik graag deel uitmaak van een organisatie die mensen gelukkiger maakt"